

Impactanalyse HVDL

Kennissessie impactanalyse HVDL

Auteur Ine de Visser, Ton Zijlstra, Wideke Boersma

Datum 16 februari 2023

Mogelijke hergebruikswaarde startpunt

- EU High **Value** data lijst
- Hergebruikswaarde centraal
- Hergebruikswaarde in de EU impactstudie¹
  - Voortkomend uit bekende literatuur en casussen
  - Dimensies beleidsmatig interessant voor de EU
  - Aspecten per dimensie
  - Indicatoren per aspect
- Zoals gezien door hergebruikers en dataproviders
- I.c.m. kosteninschatting dataproviders

¹ <https://www.access-info.org/wp-content/uploads/Deloitte-Study-2020.pdf>

Open Data Institute Waardemodel

- Klimaatverandering en milieu: open data voor het begrijpen en verbeteren van milieucondities en voor klimaatadaptatie
- Economisch: BNP m.b.t. activiteiten gebaseerd op open data, arbeidsmarkteffecten van open data gebruik
- Innovatie en AI: nieuwe diensten gebaseerd op open data door vooral MKB
- Publieke dienstverlening: open data gebruikt m.b.t. toegang, efficiëntie en kwaliteit van publieke dienstverlening
- Intermediair gebruik: ontsluiting naar veel gebruikers, platforms voor combinaties, en resulterende toepassingen
- Sociaal: maatschappelijke baten (gezondheid, mobiliteit, rechtszekerheid), transparantie/verantwoording

Opbrengstenbril

- Micro-economisch boven macro-economisch
- Meer doen betekent meer hergebruik
- Keteneffecten
- Beleidsrelevante betrokken derden
  - Hoe helpt het de dataprovider / het beleidsdomein?
- Beperkt zicht
  - Nieuw is vaak klein, bestaand niet verrassend
  - Combinaties of in andere sector
  - Genoeg versus compleet
- Klein telt op
- Geen 'next Google'
- Economisch effect meestal niet bij dataprovider, snel > inspanning
- Kwalitatieve effecten vaker wel
- Beleidsgerelateerde impact meest aansprekend

Ijsbreken voor lagere supermarktprijzen

Windsnelheden voor de energiebeurs

Puntenwolken voor grondverzet

BR, combinaties, 2e gebruik, en keten

BOER & BUNDER Blog Over B&B Abonnement 🇳🇱 Contact Login

Filter F0 04 F2 11 F1 E0 F1 42 F0 00

Instellingen F0 13 **DEVON think** F0 94

Grasland, blijvend

1 mei 2022

~5 HA **PRO** **GRASLAND** BRON: BRP22

Kenmerken **Grondsoort** **Kadaster** **Groei** **Hoogte**

Gewasrotatie

Jaar	Grondsoort
2009..2019	PRO
2020	...
2021	Grasland
2022	Grasland

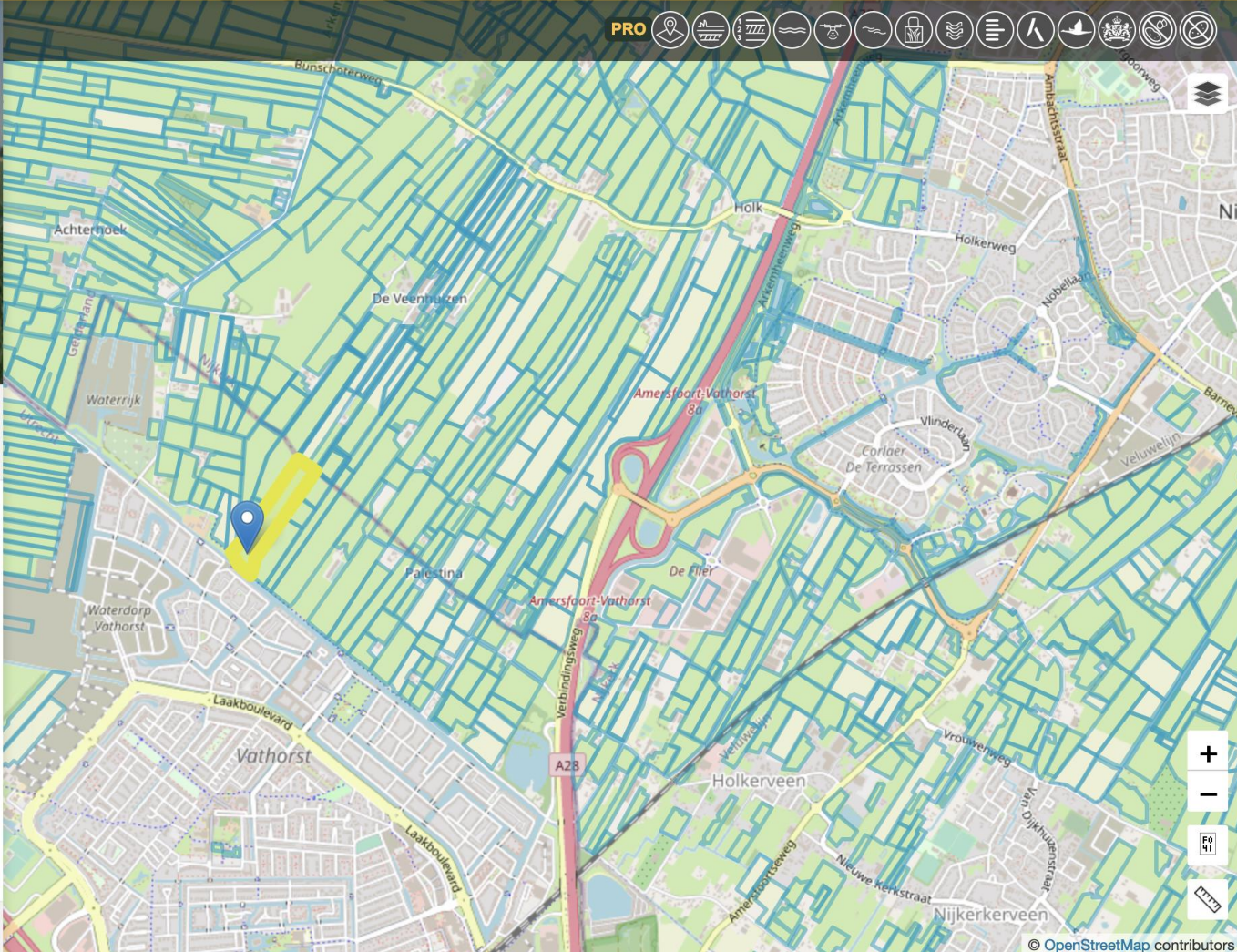
Gemeente Amersfoort, Utrecht

Landbouwgebied: Hollands/Utrechts Weidegebied

Coördinaten: 52.20851, 5.41871 **GPS**

DACOM

cropx **Grondsoort** F0 58

© OpenStreetMap contributors

HVDL en INSPIRE

- 24 van de 34 INSPIRE thema's vallen onder de HVDL
- Hiermee wordt INSPIRE een belangrijke open data bron voor de Europese dataspace
- HVDL vereisten borduren voort en zijn een aanvulling op INSPIRE
- Naast de open data verplichting ook vereisten voor publicatie van de data:
  - Via API's in machineleesbare formaten die beantwoorden aan de redelijke behoeften van hergebruikers.
  - En in veel gevallen ook als bulk download
  - Data in een open, machineleesbaar formaat (gangbaar of benoemd in verordening)
  - Verschillende schaalniveau's
  - Actueel en historisch
  - Beschikbaar maken documentatie

Documentatie

- De metagegevens waarmee de data binnen het toepassingsgebied van de Inspire-gegevensthema's worden beschreven, bevatten ten minste de metagegevens-elementen zoals uiteengezet in de bijlage bij Verordening (EG) nr. 1205/2008 van de Commissie.
- De metagegevens waarin de dataset wordt beschreven, moeten volledig zijn en op internet beschikbaar zijn in een open, algemeen gebruikt machineleesbaar formaat
- Gebruiksvoorwaarden
- Aanduiding HVDL
- Kwaliteit dienstverlening van de API
- De datasets worden beschreven in volledige en openbaar toegankelijke online documentatie waarin ten minste de gegevensstructuur en -semantiek worden beschreven. (zoals bijvoorbeeld de INSPIRE dataspecificaties)
- De datasets maken gebruik van in de Unie of internationaal erkende en openbaar gedocumenteerde gecontroleerde woordenlijsten en taxonomieën, voor zover beschikbaar.

Datasets milieu

Veel meer dan INSPIRE !!!

- 19 INSPIRE thema's
- Daarnaast ook datasets die zijn geproduceerd of gegenereerd in het kader van 30 milieu directives
- Daarnaast ook alle milieu-informatie als gedefinieerd in artikel 2 van Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad;
  - de toestand van elementen van het milieu, zoals lucht en atmosfeer, water, bodem, land, landschap en natuurgebieden,...
  - factoren, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval...
  - maatregelen (met inbegrip van bestuurlijke maatregelen
  - ...

Datasets die zijn geproduceerd of gegenereerd in het kader van:

Milieurichtlijnen	Richtlijn - naam	Beleids-verantwoordelijk	Verantwoordelijk uitvoering
Milieurichtlijnen - lucht	Luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa	IenW	RIVM
	Arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht	IenW	RIVM?
Milieurichtlijnen - klimaat	Governance van de energie-unie en van de klimaatactie	EZK?	RVO?
	Ozonlaag afbrekende stoffen	EZK?	RIVM?
Milieurichtlijnen - Emissies	Industriële emissies (IED)	IenW	RIVM
	Beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (SEVESO)	IenW	IenW (REV)
	Bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (Nitraatrichtlijn)	LNV	RIVM
	De uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (E-PRTR)	IenW	RIVM
	Kwik	IenW	IenW
	De vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen	IenW?	?
Milieurichtlijnen - Natuurbehoud en biodiversiteit	Behoud van de vogelstand (Vogelrichtlijn)	LNV	RVO
	Instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn)	LNV	RVO
	Preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten	LNV	NVWA
	Gegevens voor de inventaris van nationaal aangewezen beschermde gebieden (CDDA), nationale biogeografische regio's	LNV	RVO
Milieurichtlijnen - Geluid	Evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï	IenW	RIVM (CVGG)

Datasets die zijn geproduceerd of gegenereerd in het kader van:

Milieurichtlijnen	Richtlijn - naam	Beleids-verantwoordelijk	Verantwoordelijk uitvoering
Milieurichtlijnen - Afval	Storten van afvalstoffen	IenW	
	Beheer van afval van winningsindustrieën	IenW	
	Bescherming van het milieu, in het bijzonder de bodem, bij het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw	LNV	RVO?
	Stedelijk afvalwater	IenW	RWS
	Betreffende persistente organische verontreinigende stoffen	?	?
	Minimumbeginselen voor de exploratie en productie van koolwaterstoffen (zoals schaliegas) met gebruikmaking van grootvolumehydrofracturering	EZK	RVO?
Milieurichtlijnen - Water	Stedelijk afvalwater	IenW	RWS
	Beheer van de zwemwaterkwaliteit	IenW	Provincies, RWS
	Kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (KRW)	IenW	IHW
	Bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand	IenW	IHW?
	Milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid	IenW	IHW?
	Kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water	IenW	RIVM
	Beoordeling en beheer van overstromingsrisico's	IenW	RWS, provincies, wa
	Kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie)	IenW	IHM
Milieurichtlijnen - Horizontale wetgeving	Betreffende milieuaansprakelijkheid met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade	?	?
	Totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen	EZK?	?
	Toegang van het publiek tot milieu-informatie (Arhus-richtlijn)	IenW	?

Factsheets HVDL

- API's
- Uitgangspunten voor de HVDL implementatie
- Historische data

Beschikbaar via: <https://docs.geostandaarden.nl/eu/hvdl/>

API's

Wat zijn Application Programming Interfaces (API's):

ODD Overweging (32)

- ... Een API is een reeks functies, procedures, definities en protocollen voor communicatie van machine naar machine en de naadloze uitwisseling van gegevens.
- API's moeten worden ondersteund met duidelijke technische documentatie die volledig en online beschikbaar is.
- Waar mogelijk moeten open API's worden gebruikt.
- Er dienen door de Unie of internationaal erkende standaardprotocollen te worden toegepast.
- API's kunnen verschillende niveaus van complexiteit hebben, gaande van een eenvoudige koppeling met een databank voor het opzoeken van specifieke datasets over een webinterface tot een meer complexe opzet...

Wat zijn Application Programming Interfaces (API's):

- Definitie API in IR HVDL:
"een set functies, procedures, definities en protocollen voor communicatie tussen machines en de naadloze uitwisseling van data."
- Wel moet het gaan om IR HVDL art 3:
"functionele API's overeenkomend met de redelijke behoeften van hergebruikers".
- IR HVDL annex thema geodata, aardobservatie en milieu en mobiliteit:
"The datasets shall be made available for re-use through application programming interfaces ('APIs')
Such as direct access download services based on Directive 2007/2/EC."

Conclusie: een WFS met filter encoding (direct access download services) wordt in ieder geval gezien als API

API's

M.b.t. INSPIRE implementatie van de network services voor de HVDL:

INSPIRE 'network service'	API	Bulk-download
OWS: WFS, WCS, SOS	X	X
OGC API: STA, API Features	X	X
Atom feeds		X

- Advies:
  - Datasets ontsloten via INSPIRE 'direct access download services', zijn HVDL API's.
  - Geen voorgeschreven technische implementatieregels vanuit ODD en HVDL, maar wel een verwachting dat API's meegroeien met de redelijke wensen van hergebruikers.
  - Implementeer en stimuleer derhalve het gebruik van REST API's conform de [Nederlandse API-strategie](#) en conform de OGC API standaarden zoals STA en OGC API features (INSPIRE Good Practises).
  - Volg ook de brede Europese ontwikkelingen op het gebied van API implementatie en zorg dat de Nederlandse API belangen worden gewaarborgd.

Uitgangspunten HVDL implementatie

- Hergebruik van de INSPIRE implementatie uitgangspunten voor HVDL?
- Wat zijn de INSPIRE uitgangspunten :
  - Uitvoeringslasten zo laag mogelijk
  - Programmatische aanpak, waarbij gestuurd op:
    - het realiseren van gemeenschappelijke voorzieningen (zoals het NGR en het INSPIRE aanmerkingsregister)
    - technisch goede implementaties
    - minimale impact voor dataproviders:
enkel aanmerken van de eigenaar van de meest geschikte dataset

INSPIRE uitgangspunten - data

Uitgangspunten voor het ontsluiten van data:

- Maximaal gebruik maken van de basisregistraties en hun landelijke voorzieningen: in de wet/verordening aangewezen beheerder van de LV-BR verantwoordelijk voor implementatie.
- Maximaal gebruik maken van andere landelijke portalen of centraal beheerde gegevensverzamelingen: gegevens leverende instanties verantwoordelijk, maar aanbeveling om de ontsluiting van de betreffende data via het centrale landelijke portaal te realiseren.
- Alleen de meest geschikte datasets ontsluiten in plaats van alle datasets die onder thema voorkomen:
De dataprovider is verantwoordelijk voor de implementatie.

INSPIRE uitgangspunten - voorzieningen

- Het INSPIRE aanmerkingsregister voor het vastleggen van de INSPIRE verplichtingen.
- Het Nationaal Georegister (NGR) is het Nederlandse INSPIRE knooppunt waar metadata van de INSPIRE dataset, met koppelingen naar dataservices, wordt gepubliceerd.

Implementatie scenario's HVDL

A. Geen hergebruik van INSPIRE uitgangspunten:

- alle datasets die onder de HVDL vallen conform HVDL worden ontsloten.
- INSPIRE thema's: alle datasets die onder betreffende INSPIRE thema's vallen, worden ontsloten in plaats van de meest geschikte dataset

B. Prioritering:

- Datasets worden geprioriteerd ontsloten op basis van de bestaande of verwachte gebruikswaarde.

C. Hergebruik INSPIRE uitgangspunten:

- Toepassen op de onder de HVDL vallende INSPIRE thema's die niet verder zijn gespecificeerd.
- Betreft de HVDL-thema's Aardobservatie en milieu en Mobiliteit.
  - Alleen meest geschikte dataset
  - Gebruik maken van landelijke voorzieningen

-> HVDL ook minimaal geïmplementeerd

HVDL voorzieningen

- Advies:
Nationaal Georegister (NGR) gebruiken voor het ontsluiten van de metadata van de datasets:
  - Deze metadata bevat ook de geospecifieke metadata .
  - Datasets automatisch toegevoegd aan het Nederlandse open data portaal: data.overheid.nl.

Historische data

- Afhankelijk van het HVDL-thema verschillende eisen m.b.t. historie.
- HVDL-thema Aardobservatie en milieu:
“De meest recente datasets en de historische versies van datasets die beschikbaar zijn in machine leesbaar formaat op alle generalisatieniveaus die beschikbaar zijn tot de schaal van 1 op 5 000 en die gecombineerd de gehele lidstaat bestrijken.”
- HVDL-thema Meteorologische data:
bij de klimaatgegevens gevalideerde observaties “alle gedigitaliseerde historische gegevens”.
- HVDL-thema Statistiek:
“de tijdsreeksen beginnen uiterlijk op de datum van toepassing van de desbetreffende rechtshandeling die in de tabel is opgenomen”.

Historische data

- Vraag: Levert elke verandering aan de inhoud van de data van de dataset een historische dataset op?
- Reactie EU commissie:
  - De benadering van historische gegevens zal waarschijnlijk per sector verschillen.
  - Mogelijk verschilt de benadering ook tussen lidstaten binnen één sector, aangezien de uitvoeringsverordening tot doel heeft de manier waarop relevante overheidsinstanties hun gegevens beheren niet te verstoren.
  - Verschillende fora van relevante sectorale deskundigen zijn een goede ingang om aan te dringen op een meer geharmoniseerde aanpak in de gegeven sectoren.

Historische data

- Advies:
  - HVDL-thema Statistiek:
    - Uitgaan van de vereisten zoals genoemd in de desbetreffende wetgeving en een startdatum voor tijdsreeksen uiterlijk op de datum waarop deze van toepassing is.
    - Advies is om deze vereisten te volgen, en indien machine leesbare gegevens die verder terug gaan voorhanden zijn ook die beschikbaar te stellen.
  - HVDL-thema's Aardobservatie en milieu en Meteorologische data:
    - Geen wettelijke kaders
    - Data op eenzelfde manier ontsluiten als in de lidstaat
  - HVDL-thema's Aardobservatie en milieu:
    - Advies is wel overeenstemming proberen te bereiken op EU-niveau om hergebruik gemakkelijker te maken.

(Denk)sjabloon impactanalyse

- Beschrijft voorgaande:
  - Potentiële opbrengsten meenemen
  - Scenario's in scope data (AO/milieu, mobiliteit)
  - Verschillen in technische keuzes (APIs, formaten)
- Zie tabel als denksjabloon
  - Op ieder relevant kruispunt vragen te stellen,
  - Ook t.a.v. mogelijk effect op hergebruik
  - Meenemen in impactanalyse
  - Niet limitatief
- Onderscheidt eenmalige & herhalende inspanning
- Om te vergelijken, niet om nu te kiezen

Scenario-> ----- -	Beschre- ven datasets	INSPIRE alles in thema	INSPIRE gepiori- teerd naar hergebruik	INSPIRE meest geëigende dataset	Milieu datasets	Effect op hergebruik van keuze
Inspanning en						
HVDL thema	Geo- informatie, Statistiek, Bedrijven,, Meteorologie	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu	
Definitie- inspanning data in scope						
Data al open?						
Bestaande API wel/niet upgraden						
Nieuwe API maken						
Toevoegen bulkdownlo ad						
Dataformat transformaties nodig?						
Historie meer dan vereist?						
Een, meer of alle generalisati eniveau's?						
Documenta tie						
Zelfstandi g of gezamenlij k						
Veranderin -spanning						
Periodieke inspanning en						
Effect op hergebruik van scenario						

Scenario-> ----- -	Beschre- ven datasets	INSPIRE alles in thema	INSPIRE gepriori- teerd naar hergebruik	INSPIRE meest geëigende dataset	Milieu datasets	Effect op hergebruik van keuze
Inspanning en						
HVDL thema	Geo- informatie, Statistiek, Bedrijven,, Meteorolog ie	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu	
Definitie- inspanning data in scope						
Data al open?						
Bestaande API wel/niet upgraden						
Nieuwe API maken						
Toevoegen bulkdownlo ad						
Dataformat transforma ties nodig?						

Scenario-> ----- -	Beschre- ven datasets	INSPIRE alles in thema	INSPIRE gepriori- teerd naar hergebruik	INSPIRE meest geëigende dataset	Milieu datasets	Effect op hergebruik van keuze
Inspanning en						
HVDL thema	Geo- informatie, Statistiek, Bedrijven,, Meteorolog ie	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu, Mobiliteit	Aardobserv atie en milieu	
Historie meer dan vereist?						
Een, meer of alle generalisati eniveau's?						
Documenta tie						
Zelfstandi g of gezamenlij k						
Veranderin -spanning						
Periodieke inspanning en						
Effect op hergebruik van scenario						

Bedankt!

Geonovum

T 033 460 41 00

E info@geonovum.nl

I www.geonovum.nl

bezoekadres

Barchman Wuytierslaan 10

3818 LH Amersfoort

postadres

Postbus 508

3800 AM Amersfoort